

**Procedura zgłaszania przypadków naruszeń prawa
oraz ochrony osób dokonujących zgłoszeń wewnętrznych na podstawie ustawy
z dnia 14 czerwca 2024 roku o ochronie sygnalistów
(Dz.U. 2024, poz. 928)**

§ 1

Przez użyte w procedurze określenia rozumie się:

- 1) **Ustawa** – ustawa z dnia 14 czerwca 2024 roku o ochronie sygnalistów;
- 2) **WSPR** – Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie;
- 3) **działanie następcze** - działanie podjęte przez WSPR w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia, w szczególności przez postępowanie wyjaśniające, działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury realizowanej w ramach wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych;
- 4) **działanie odwetowe** - bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę sygnaliście, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście;
- 5) **informacja o naruszeniu prawa** - informacja, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w WSPR, w którym sygnalista uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub informacja dotycząca próby ukrycia takiego naruszenia prawa;
- 6) **informacja zwrotna** - przekazana sygnaliście informacja na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań;
- 7) **kontekst związany z pracą** - przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w WSPR lub na rzecz WSPR, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
- 8) **organ publiczny** - naczelne i centralne organy administracji rządowej, terenowe organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego, inne organy państwowe oraz inne podmioty wykonujące z mocy prawa zadania z zakresu administracji publicznej, właściwe do podejmowania działań następczych w dziedzinach wskazanych w art. 3 ust. 1 ustawy;
- 9) **osoba, której dotyczy zgłoszenie** - osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazana w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana;

- 10) **osoba pomagająca w dokonaniu zgłoszenia** - osoba fizyczna, która pomaga sygnaliście w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
- 11) **osoba powiązana z sygnalistą** - osoba fizyczna, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub osobę najbliższą sygnalisty w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
- 12) **naruszenie prawa** - jest to działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa w zakresie opisanym w art. 3 ust. 1 Ustawy
- 13) **postępowanie prawne** - postępowanie toczące się na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności postępowanie karne, cywilne, administracyjne, dyscyplinarne lub o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, albo postępowanie toczące się na podstawie regulacji wewnętrznych wydanych w celu wykonania przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności antymobbingowych;
- 14) **sygnalista** - osoba fizyczna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą, w tym:
 - pracownik;
 - pracownik tymczasowy;
 - osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej;
 - osoba świadcząca pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy;
 - stażysta;
 - wolontariusz;
 - praktykant;
- 15) **ujawnienie publiczne** - podanie informacji o naruszeniu prawa do wiadomości publicznej;
- 16) **zgłoszenie** - ustne lub pisemne zgłoszenie wewnętrzne lub zgłoszenie zewnętrzne, przekazane zgodnie z wymogami określonymi w ustawie;
- 17) **zgłoszenie wewnętrzne** - ustne lub pisemne przekazanie WSPR informacji o naruszeniu prawa;
- 18) **zgłoszenie zewnętrzne** - ustne lub pisemne przekazanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich albo organowi publicznemu informacji o naruszeniu prawa;
- 19) **adres do kontaktu** - adres korespondencyjny lub adres poczty elektronicznej sygnalisty.

§ 2

1. Zgłoszenia mogą być:
 - a) wewnętrzne - dokonywane na podstawie niniejszej procedury;
 - b) zewnętrzne - zgłoszone do Rzecznika Praw Obywatelskich lub organowi publicznemu, po wyczerpaniu procedury wewnętrznej lub z jej pominięciem;
 - c) ujawnienie publiczne - podanie informacji o naruszeniu prawa do wiadomości publicznej
2. Przedmiotem zgłoszenia mogą być działania lub zaniechania niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące:

- a) korupcji;
 - b) zamówień publicznych;
 - c) przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
 - d) bezpieczeństwa transportu;
 - e) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
 - f) ochrony środowiska;
 - g) zdrowia publicznego;
 - h) ochrony prywatności i danych osobowych;
 - i) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
3. Przedmiotem zgłoszenia nie mogą być informacje objęte:
- a) przepisami o ochronie informacji niejawnych oraz innych informacji, które nie podlegają ujawnieniu z mocy przepisów prawa powszechnie obowiązującego ze względów bezpieczeństwa publicznego;
 - b) tajemnicą zawodową zawodów medycznych oraz prawniczych;
 - c) postępowaniem karnym - w zakresie tajemnicy postępowania przygotowawczego oraz tajemnicy rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

§ 3

1. Sygnalista podlega ochronie od chwili dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego, pod warunkiem że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego i że stanowi informację o naruszeniu prawa.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1 podlegają ochronie wyłącznie w zakresie dokonanych zgłoszeń.

§ 4

1. Jeżeli praca była, jest lub ma być świadczona na podstawie stosunku pracy, wobec sygnalisty nie mogą być podejmowane działania odwetowe ani próby lub groźby zastosowania takich działań, polegające w szczególności na:
 - 1) odmowie nawiązania stosunku pracy;
 - 2) wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy;
 - 3) niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, nie zawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub nie zawarciu umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony - w przypadku gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;
 - 4) obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę;

- 5) wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu;
 - 6) pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń;
 - 7) przeniesieniu na niższe stanowisko pracy;
 - 8) zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych;
 - 9) przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty;
 - 10) niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
 - 11) negatywnej ocenie wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy;
 - 12) nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
 - 13) przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu;
 - 14) mobbingu;
 - 15) dyskryminacji;
 - 16) niekorzystnym lub niesprawiedliwym traktowaniu;
 - 17) wstrzymaniu udziału lub pominięciu przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe;
 - 18) nieuzasadnionym skierowaniu na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne, chyba że przepisy odrębne przewidują możliwość skierowania pracownika na takie badania;
 - 19) działaniu zmierzającym do utrudnienia znalezienia w przyszłości pracy w danym sektorze lub w danej branży na podstawie nieformalnego lub formalnego porozumienia sektorowego lub branżowego;
 - 20) spowodowaniu straty finansowej, w tym gospodarczej, lub utraty dochodu;
 - 21) wyrządzeniu innej szkody niematerialnej, w tym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia sygnalisty.
2. Za działania odwetowe z powodu dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego uważa się także próbę lub groźbę zastosowania środka określonego w ust. 1.
 3. Jeżeli praca lub usługi były, są lub mają być świadczone na podstawie innego niż stosunek pracy stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji, § 4 ust. 1 i ust. 2 stosuje się odpowiednio, o ile charakter świadczonej pracy lub usług lub pełnionej funkcji nie wyklucza zastosowania wobec sygnalisty takiego działania.
 4. Jeżeli praca lub usługi były, są lub mają być świadczone na podstawie innego niż stosunek pracy stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji, dokonanie zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nie może stanowić podstawy działań odwetowych ani próby lub groźby zastosowania działań odwetowych, obejmujących w szczególności wypowiedzenie umowy, której stroną jest sygnalista, w szczególności dotyczącej sprzedaży lub dostawy towarów lub świadczenia usług, odstąpienie od takiej umowy lub rozwiązanie jej bez wypowiedzenia;

5. Sygnalista, wobec którego dopuszczono się działań odwetowych, ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim roku, ogłaszane do celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, lub prawo do zadośćuczynienia.
6. Osoba, która poniosła szkodę z powodu świadomego zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nieprawdziwych informacji przez sygnalistę, ma prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych od sygnalisty, który dokonał takiego zgłoszenia lub ujawnienia publicznego.

§ 5

1. Dane osobowe sygnalisty, pozwalające na ustalenie jego tożsamości, nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom, chyba że za wyraźną zgodą sygnalisty.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy ujawnienie jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa w związku z postępowaniami wyjaśniającymi prowadzonymi przez organy publiczne lub postępowaniami przygotowawczymi lub sądowymi prowadzonymi przez sądy, w tym w celu zagwarantowania prawa do obrony przysługującego osobie, której dotyczy zgłoszenie.
3. Podmiot prawny albo organ publiczny po otrzymaniu zgłoszenia przetwarza dane osobowe w zakresie niezbędnym do przyjęcia zgłoszenia lub podjęcia ewentualnego działania następczego. Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpatrywania zgłoszenia, nie są zbierane, a w razie przypadkowego zebrania są niezwłocznie usuwane. Usunięcie tych danych osobowych następuje w terminie 14 dni od chwili ustalenia, że nie mają one znaczenia dla sprawy.

§ 6

1. Za wdrożenie procedury zgłoszeń wewnętrznych, w tym zapewnienie zasobów niezbędnych do realizacji zadań wynikających z niniejszej procedury, odpowiada Dyrektor WSPR.
2. Osobą upoważnioną przez Dyrektora WSPR do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych, weryfikacji zgłoszeń oraz dalszej komunikacji z sygnalistą jest **Inspektor Ochrony Danych Osobowych**. Osoba ta działa na podstawie pisemnego upoważnienia Dyrektora WSPR i jest zobowiązana do zachowania poufności.
3. Inspektor Ochrony Danych Osobowych realizuje zadania zapewniające sprawne funkcjonowanie procedury w szczególności poprzez:
 - a) przyjmowanie zgłoszeń wewnętrznych;
 - b) prowadzenie rejestru zgłoszeń;

- c) zapewnienie rozpatrzenia zgłoszenia, tj. prowadzenie postępowań wyjaśniających, a także, w uzasadnionych przypadkach, wystąpienie do Dyrektora WSPR z wnioskiem o powołanie zespołu, którego skład umożliwi kompleksowe wyjaśnienie sprawy;
- d) spełnienie obowiązku informacyjnego wobec osoby dokonującej zgłoszenia, w szczególności udzielenie odpowiedzi;
- e) zapewnienie poufności osobie dokonującej zgłoszenia;
- f) zapewnienie bezstronności podczas prowadzonych postępowań;
- g) udzielanie informacji o przysługującej sygnaliście ochronie.

§ 7

1. Zgłoszenia dokonywane mogą być ustnie lub pisemnie poprzez dedykowane poufne kanały zgłoszeń, w szczególności:
 - a) za pomocą poczty elektronicznej na adres: zgloszenie_nieprawidlowosci@wspr.olsztyn.pl
 - b) w formie listownej na adres: **Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie – Inspektor Ochrony Danych Osobowych**, ul. Pstrowskiego 28B, 10-602 Olsztyn z dopiskiem na kopercie „**zgłoszenie naruszenia prawa – do rąk własnych**”;
 - c) osobiście lub telefonicznie do wyznaczonej osoby, o której mowa w § 6 ust. 2.;
2. Osoba, o której mowa w § 6 ust. 2 do której zgłoszono naruszenie prawa w formie ustnej (osobiście, lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej), dokumentuje zgłoszenie w formie karty zgłoszenia.
3. Na wniosek sygnalisty zgłoszenie ustne może być dokonane podczas bezpośredniego spotkania zorganizowanego w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiego wniosku. W takim przypadku, za zgodą sygnalisty zgłoszenie jest dokumentowane w formie nagrania rozmowy lub protokołu spotkania odtwarzającego jego dokładny przebieg. Po sporządzeniu protokołu spotkania sygnaliście przysługuje prawo dokonania sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia protokołu spotkania przez jego podpisanie.
4. Osoba, o której mowa w § 6 ust. 2 do której zgłoszono nieprawidłowość za pośrednictwem nienagrywanej linii telefonicznej lub innego nienagrywanego systemu komunikacji głosowej, dokumentuje zgłoszenie w formie protokołu rozmowy, odtwarzającego dokładny jej przebieg. W takim przypadku sygnaliście przysługuje prawo dokonania sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia protokołu rozmowy przez jego podpisanie.
5. Zgłoszenie może mieć charakter jawny, gdy osoba dokonująca zgłoszenia zgadza się na ujawnienie swojej tożsamości osobom zaangażowanym w wyjaśnienie zgłoszenia.
6. Zgłoszenie pisemne może być dokonane w postaci papierowej lub elektronicznej.
7. W ramach niniejszej procedury WSPR nie rozpoznaje zgłoszeń anonimowych.

§ 8

1. Zgłoszenie powinno zawierać w szczególności:
 - a) dane osoby zgłaszającej, tj. imię, nazwisko, stanowisko, miejsce pracy
 - b) datę i miejsce sporządzenia;
 - c) dane osób, które dopuściły się naruszenia prawa, tj. imię, nazwisko, stanowisko, miejsce pracy;
 - d) opis naruszenia prawa oraz czas jego wystąpienia.
2. Zgłoszenie dodatkowo może zostać udokumentowane zebranych dowodami i wykazem świadków.
3. Sygnalista może dokonać zgłoszenia za pomocą Karty zgłoszenia, udostępnionej pracownikom na wspólnym folderze „Informacje”.
4. Wzór karty zgłoszenia, stanowi **Załącznik Nr 1** do niniejszej Procedury.

§ 9

Zgłoszenia, o których mowa w § 8 rejestrowane są przez osobę wskazaną w § 6 ust. 2, w rejestrze, którego wzór określony jest w **Załączniku Nr 2** do Procedury. Osoba przyjmująca zgłoszenie jest zobowiązana w terminie 7 dni przekazać sygnaliście w sposób wskazany przez sygnalistę potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia, chyba, że sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać potwierdzenie.

§ 10

1. Osoba przyjmująca zgłoszenie dokonuje weryfikacji zgłoszenia, a następnie decyduje o dalszych działaniach następczych.
2. Działanie następcze prowadzone jest bez zbędnej zwłoki.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1 jest odpowiedzialna za przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego.
4. Na jej wniosek Dyrektor WSPR może powołać zespół składający się z osób niezbędnych do rozpatrzenia zgłoszenia ze względu na jego charakter. Osoby te otrzymują imienne upoważnienia.

§ 11

1. Zgłoszenia traktowane są z należytą powagą i starannością, a przy ich rozpatrywaniu obowiązuje zasada bezstronności i obiektywizmu.
2. Podczas rozpatrywania zgłoszeń wszyscy uczestnicy postępowania są zobowiązani do dołożenia należytej staranności, aby uniknąć podjęcia decyzji na podstawie chybionych i bezpodstawnych oskarżeń, niemających potwierdzenia w faktach i zebranych dowodach oraz z zachowaniem poszanowania godności i dobrego imienia pracowników i osób, których zgłoszenie dotyczy.
3. Osoby uczestniczące w rozpatrywaniu zgłoszeń działają w sposób gwarantujący uniemożliwienie nieupoważnionym osobom uzyskania dostępu do informacji objętych zgłoszeniem oraz zapewniają ochronę poufności tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie, oraz osoby trzeciej

wskazanej w zgłoszeniu. Ochrona poufności dotyczy informacji, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość takich osób.

4. Osoby upoważnione są obowiązane do zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskały w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych, oraz podejmowania działań następczych, także po ustaniu stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywały tę pracę.

§ 12

W wyniku przeprowadzonych działań następczych zgłoszenie może zostać uznane w szczególności za:

- 1) zasadne - wówczas podejmowane są działania naprawcze lub zawiadamia się organy ścigania;
- 2) bezzasadne (nieznajdujące potwierdzenia) – postępowanie uznaje się za zamknięte.

§ 13

1. WSPR potwierdza sygnaliście przyjęcie zgłoszenia wewnętrznego w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, chyba, że sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać potwierdzenie.
2. WSPR przekazuje sygnaliście informację zwrotną w terminie nieprzekraczającym 3 miesięcy od dnia potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia wewnętrznego lub w przypadku nieprzekazania potwierdzenia, o którym mowa w ust. 1, w terminie 3 miesięcy od upływu 7 dni od dnia dokonania zgłoszenia wewnętrznego, chyba, że sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać informację zwrotną.

§ 14

1. Sygnalista może dokonać zgłoszenia zewnętrznego bez uprzedniego dokonania zgłoszenia wewnętrznego.
2. Zgłoszenie zewnętrzne jest przyjmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich albo organ publiczny.
3. Kontakt z Rzecznikiem Praw Obywatelskich może nastąpić w poniższych formach:
 - a) Pisemnie – Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Al. Solidarności 77; 00-090 Warszawa
 - b) Osobiście w biurach Rzecznika Praw Obywatelskich;
 - c) Przez internet – biurorzecznika@brpo.gov.pl; ePUAP: /RPO/SkrytkaESP
4. Rzecznik Praw Obywatelskich ustala procedurę przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych, która określa w szczególności tryb postępowania z informacjami o naruszeniach prawa zgłoszonymi anonimowo, przyjmuje i rozpatruje zgłoszenia zewnętrzne, zapewnia powszechny dostęp do informacji na temat praw i środków ochrony prawnej sygnalistów i w tym zakresie udziela także porad. Celem uzyskania szczegółowych informacji o procedurach i środkach pomocy prawnej stosowanej przez Rzecznika

Praw Obywatelskich należy skontaktować się z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich w wybranej formie opisanej w ust. 3 lub bezpośrednio przez stronę internetową <https://bip.brpo.gov.pl/pl>.

§ 15

Niniejsza procedura oparta została na treści ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. 2024 poz. 928). W przypadkach nieuregulowanych w niniejszej procedurze zastosowanie mają odpowiednie przepisy tej ustawy.